

Spis treści

Wykaz skrótów	XIII
O Autorach	XVII
Wprowadzenie	XXI
Rozdział I. Zasady oskładkowania i opodatkowania wynagrodzeń	1
1. Definicja przychodu ze stosunku pracy (<i>Dorota Twardo</i>)	1
2. Nieodpłatne świadczenia i świadczenia w naturze (<i>Dorota Twardo</i>)	2
3. Moment powstania przychodu (<i>Dorota Twardo</i>)	3
4. Zaliczka na poczet wynagrodzenia a przychód pracownika (<i>Dorota Twardo</i>)	6
5. Przychody korzystające ze zwolnienia z opodatkowania i oskładkowania (<i>Dorota Twardo</i>)	7
6. Diety i ryczałty wypłacane kierowcom w zagranicznej podróży a składki ZUS i podatek (<i>Mariusz Pigulski</i>)	15
7. Stawki procentowe niezbędne do obliczania wynagrodzenia pracownika (<i>Anna Kopyść</i>)	15
8. Podstawy prawne regulujące obliczanie wynagrodzenia (<i>Anna Kopyść</i>)	18
9. Obliczanie kwoty netto wynagrodzenia pracownika (<i>Anna Kopyść</i>)	20
10. Sposób kalkulacji wynagrodzeń (<i>Anna Kopyść</i>)	25
11. Obliczanie kwoty netto niskiego wynagrodzenia pracownika – składka zdrowotna obniżona do wysokości zaliczki (<i>Anna Kopyść</i>)	28
12. Oskładkowanie umów zlecenia (<i>Mariusz Pigulski</i>)	32
12.1. Umowa zlecenia i działalność gospodarcza	34
12.2. Weryfikacja statusu zleceniobiorcy	35
12.3. Rozliczanie umowy zlecenia z własnym pracownikiem	35
12.4. Umowa zlecenia z osobą korzystającą z ulgi na start	36
13. Nowelizacja ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (<i>Agata Wróblewska</i>) ...	37
14. Opłacanie składek na FGŚP (<i>Mariusz Pigulski</i>)	41
15. Zmiany w kosztach autorskich i limitach zwolnień podatkowych (<i>Mariusz Pigulski</i>)	42

16. Nowa podstawa składki zdrowotnej osób na urloпах wychowawczych (<i>Mariusz Pigulski</i>)	46
17. PIT-11 i PIT-8C obowiązkowo do końca stycznia (<i>Mariusz Pigulski</i>)	46
Rozdział II. Ustalanie wynagrodzenia za część miesiąca	47
1. Zmniejszanie wynagrodzenia za czas choroby pracownika (<i>Dorota Twardo</i>)	48
2. Zmniejszanie wynagrodzenia za czas innej nieobecności pracownika lub rozpoczęcia/zakończenia umowy w trakcie miesiąca (<i>Dorota Twardo</i>)	53
3. Zmniejszanie wynagrodzenia za czas choroby i innych nieobecności (<i>Dorota Twardo</i>)	58
4. Zmniejszanie wynagrodzenia niepełnoetatowca (<i>Dorota Twardo</i>)	62
5. Wynagrodzenie za jeden dzień pracy w razie choroby przez pozostałe 30 dni (<i>Dorota Twardo</i>)	63
6. Wynagrodzenie, gdy pracownik nie przepracował żadnego dnia (<i>Mariusz Pigulski</i>)	65
7. Zmniejszanie wynagrodzenia w przypadku otrzymywania dodatkowych składek (<i>Dorota Twardo</i>)	67
8. Zmniejszanie wynagrodzenia za przepracowaną część miesiąca w przypadku choroby i zmiany stawki uposażenia w trakcie miesiąca (<i>Anna Kopyś/ Mariusz Pigulski</i>)	68
9. Ustalanie wysokości wynagrodzenia w sytuacji, gdy pracownik z powodu choroby przepracował tylko część miesiąca, ale jednocześnie wypracował obowiązujący go w tym miesiącu pełny wymiar czasu pracy (<i>Mariusz Pigulski</i>) ..	71
10. Zmniejszanie wynagrodzenia pracownika młodocianego (<i>Karol Lankamer</i>)	71
11. Wartość ujemna wynagrodzenia w przypadku choroby pracownika i zakończenia zatrudnienia w trakcie miesiąca (<i>Mariusz Pigulski</i>)	72
Rozdział III. Minimalne wynagrodzenie i coroczne konsekwencje jego wzrostu	75
1. Zmiany w minimalnym wynagrodzeniu (<i>Mariusz Pigulski</i>)	75
2. Składek pensji wliczane do kwoty minimalnego wynagrodzenia (<i>Anna Kopyś</i>)	78
3. Informacja dla pracownika o wzroście minimalnej pensji (<i>Dorota Twardo</i>)	81
4. Wynagrodzenie za grudzień płatne w styczniu (<i>Anna Kopyś</i>)	83
5. Minimalna podstawa zasiłku chorobowego po zmianie minimalnej pensji (<i>Anna Kopyś</i>)	84
6. Dopełnianie pensji do wynagrodzenia minimalnego przy stawce miesięcznej (<i>Anna Kopyś</i>)	86
7. Dopełnienie pensji do wynagrodzenia minimalnego przy stawce godzinowej (<i>Anna Kopyś</i>)	90
8. Możliwość dokonywania potrąceń z minimalnego wynagrodzenia za pracę (<i>Renata Majewska/Mariusz Pigulski</i>)	95
9. Konsekwencje corocznego wzrostu minimalnej pensji (<i>Anna Kopyś/ MariuszPigulski</i>)	97
Rozdział IV. Nowy termin wypłaty wynagrodzenia. Jaka procedurę zastosować?	101

1. Wpływ zmiany regulaminu wynagradzania w zakresie terminu wypłaty na indywidualne umowy (<i>Katarzyna Wrońska-Zblewska</i>)	102
2. Informowanie pracownika o zmianie (<i>Renata Majewska</i>)	105
3. Zmiana terminu wypłaty a składki ZUS (<i>Anna Kopyść</i>)	106
4. Zmiana terminu wypłaty a ulga podatkowa, koszty uzyskania przychodów i PIT (<i>Krzysztof Klimek</i>)	107
5. Zmiana terminu wypłaty a podstawa świadczeń chorobowych (<i>Ludmiła Kozłowska</i>)	109
Rozdział V. Wynagrodzenie urlopowe i ekwiwalent w sytuacjach nietypowych	111
1. Składniki wyłączone z podstawy wymiaru – wątpliwości praktyczne (<i>Renata Majewska</i>)	113
2. Stałe miesięczne wynagrodzenie w podstawie wynagrodzenia urlopowego (<i>Anna Kopyść</i>)	114
3. Składniki zmienne w podstawie wynagrodzenia urlopowego (<i>Anna Kopyść</i>)	115
4. Składniki zmienne w podstawie wynagrodzenia urlopowego przy równoważnym systemie czasu pracy (<i>Mariusz Pigulski</i>)	120
5. Składniki za okresy dłuższe niż miesiąc w podstawie wymiaru (<i>Renata Majewska</i>)	120
6. Składniki „nieregularne” w podstawie wymiaru (<i>Renata Majewska</i>)	121
7. Normalne wynagrodzenie i dodatki za nadgodziny w podstawie wymiaru urlopu (<i>Renata Majewska</i>)	122
8. Zasady obliczania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (<i>Renata Majewska</i>)	123
9. Współczynnik do obliczania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (<i>Mariusz Pigulski</i>)	125
10. Obliczanie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy niepełnoetatowca (<i>Anna Kopyść</i>)	128
11. Obliczanie ekwiwalentu za urlop pracownika niepełnosprawnego, wobec którego ma zastosowanie skrócona norma czasu pracy (<i>Anna Kopyść</i>)	130
12. Składniki w stałej stawce miesięcznej w podstawie ekwiwalentu (<i>Renata Majewska</i>)	131
13. Składniki zmienne za okresy nie dłuższe niż miesiąc w podstawie ekwiwalentu (<i>Renata Majewska</i>)	133
14. Składniki za okresy dłuższe niż miesiąc w podstawie ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy (<i>Anna Kopyść</i>)	135
15. Podstawa wyliczeń w przypadku długiej nieobecności poprzedzającej urlop lub wypłatę ekwiwalentu (<i>Mariusz Pigulski</i>)	137
16. Napiwki w podstawie urlopowej (<i>Katarzyna Wrońska-Zblewska</i>)	139
17. Ustalenie podstawy ekwiwalentu urlopowego w przypadku niewypłacania pracownikowi należnych mu zmiennych składników wynagrodzenia (<i>Mariusz Pigulski</i>)	141
18. Wyrównanie podstawy urlopowej po wypłacie zaległej pensji (<i>Mariusz Pigulski</i>)	143
19. Wyrównanie podstawy urlopowej po podwyżce pensji (<i>Anna Kopyść</i>)	144

20. Podstawa wynagrodzenia urlopowego ponownie zatrudnionego pracownika (<i>Anna Kopyść</i>)	145
21. Termin wypłaty wynagrodzenia urlopowego i ekwiwalentu za urlop (<i>Bożena Lenart</i>)	146
22. Wynagrodzenie za urlop i ekwiwalent pracownika tymczasowego (<i>Marek Rotkiewicz</i>)	147
Rozdział VI. Rozliczanie godzin nadliczbowych w sytuacjach nietypowych	149
1. Obliczanie normalnego wynagrodzenia (<i>Anna Kopyść</i>)	149
2. Dodatki za pracę nadliczbową (<i>Anna Kopyść</i>)	151
3. Rozliczanie godzin nadliczbowych (nadgodzin) z tytułu pracy w harmonogramowo wolną sobotę (<i>Karol Lankamer</i>)	155
4. Rozliczenie czasu pracy w związku z rozwiązaniem umowy o pracę w trakcie okresu rozliczeniowego (<i>Bożena Korczyńska</i>)	156
5. Nadgodziny z tytułu naruszenia doby pracowniczej (<i>Bożena Korczyńska</i>)	158
6. Kiedy pracodawca jest zwolniony z obowiązku zapłaty za godziny nadliczbowe? (<i>Mariusz Pigulski</i>)	160
7. Praca nadliczbowa podczas podróży służbowej (<i>Maciej Nałęcz</i>)	164
8. Wynagrodzenie za nadgodziny kierownika za pracę wykonywaną w razie konieczności (<i>Maciej Nałęcz</i>)	166
9. Wynagrodzenie za nadgodziny w przypadku zostawania w biurze po godzinach (<i>Monika Frączek</i>)	167
10. Wynagrodzenie za nadgodziny niepełnoetatowca (<i>Małgorzata Podgórska</i>)	168
11. Ryczałt za godziny nadliczbowe (<i>Anna Kopyść</i>)	170
Rozdział VII. Wynagrodzenie za pracę w niedziele i święta	175
1. Zasady udzielania dnia wolnego za święto (<i>Katarzyna Wrońska-Zblewska</i>)	177
2. Wynagrodzenie i dodatek za pracę w niedzielę i święto (<i>Anna Wenta</i>)	178
3. Dwa dodatki – wątpliwości interpretacyjne (<i>Anna Wenta</i>)	179
Rozdział VIII. Wynagrodzenie za czas zwolnienia od obowiązku świadczenia pracy	183
1. Zwolnienie pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia (<i>Bożena Lenart</i>)	183
1.1. Umowa musi zostać wypowiedziana	183
1.2. O zwolnieniu decyduje pracodawca	184
1.3. Okres zwolnienia	184
1.4. Zwolnienie od pracy a urlop wypoczynkowy	185
2. Wynagrodzenie za czas zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy (<i>Izabela Nowacka</i>)	185
2.1. Jak za urlop wypoczynkowy	186
2.2. Choroba w okresie zwolnienia od pracy	187
Rozdział IX. Premia a nagroda	189

1. Charakter prawny dobrowolnych świadczeń wypłacanych przy rozwiązaniu stosunku pracy oraz ich opodatkowanie i oskładkowanie (Agata Lankamer-Prasolek)	189
2. Nagrody i premie w podstawie wymiaru składek i podatku (Anna Kopyść)	191
3. Nagrody i premie w podstawie zasiłku (Hanna Perło)	192
4. Premia uznaniowa w podstawie nagrody rocznej (Bożena Korczyńska)	197
Rozdział X. Rozliczanie pracy w nocy	201
1. Obliczanie wynagrodzenia za pracę w nocy (Łukasz Prasolek)	201
2. Pracownik pracujący w nocy (Łukasz Prasolek)	204
3. Ryczałt za pracę w porze nocnej (Anna Kopyść)	205
4. Praca w nocy a zmiana czasu z letniego na zimowy (Anna Wenta)	207
Rozdział XI. Rozliczanie nietypowych wypłat	209
1. Warunki opodatkowania nieodpłatnych świadczeń dla pracowników (Iwona Chłopek)	210
2. Wartość pakietu medycznego fundowanego zatrudnionym wciąż z daniną (Mariusz Pigulski)	212
3. Imprezy o charakterze integracyjnym a przychód ze stosunku pracy (Mariusz Pigulski)	214
4. Upominki okolicznościowe (Mariusz Pigulski)	216
5. Sfinansowanie szkolenia pracownikowi i zleceniobiorcy (Mariusz Pigulski)	218
6. Opodatkowanie odpraw i odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji w spółkach Skarbu Państwa (Aneta Mościcka)	220
7. Napoje i posiłki dla pracowników (Anna Wenta)	221
8. Finansowanie pracownikom biletów miesięcznych (Krzysztof Klimek)	224
9. Szczepienia przeciwko grypie dla pracowników (Krzysztof Klimek)	227
10. Świadczenia dla pracowników z okazji świąt (Anna Kopyść)	228
11. Zakwaterowanie dla pracownika a przychód i składki ZUS pracownika (Mariusz Pigulski)	234
11.1. Zwolnienie od podatku świadczeń ponoszonych przez pracodawcę z tytułu zakwaterowania pracowników	234
11.2. Podstawa wymiaru składek ZUS	235
11.3. Noclegi na koszt pracodawcy dla tzw. pracowników mobilnych	236
12. Ryczałt za korzystanie z auta służbowego do celów prywatnych a koszty paliwa (Iwona Czauderna/Mariusz Pigulski)	237
Rozdział XII. Rozliczanie zwolnień lekarskich pracownika i zleceniobiorcy	241
1. Pracodawcy uprawnieni do wypłaty świadczeń chorobowych (Anna Kopyść)	242
2. Okres wyczekiwania na prawo do zasiłku (Anna Kopyść)	243
3. Wynagrodzenie chorobowe (Anna Wenta)	244
4. Wypłata zasiłku chorobowego (Anna Kopyść)	247
5. Choroba przed upływem 12 miesięcy kalendarzowych (Anna Kopyść)	251
6. Choroba w następnym miesiącu po miesiącu zatrudnienia (Anna Kopyść)	252

7. Choroba w miesiącu zatrudnienia (<i>Anna Kopyść</i>)	252
8. Wyłączenia niepełnych miesięcy (<i>Anna Kopyść</i>)	253
9. Podstawa zasiłku kontynuowana (<i>Hanna Perło</i>)	254
10. Zmiana wymiaru etatu (<i>Anna Kopyść</i>)	256
11. Dodatkowe składniki wynagrodzenia przysługujące do określonego terminu a podstawa wymiaru zasiłków (<i>Hanna Perło</i>)	257
12. Elektroniczne zwolnienia lekarskie (e-ZLA) (<i>Jadwiga Sztabińska</i>)	259
12.1. Wytyczne dla lekarzy	259
12.2. Upoważnienia dla asystentów medycznych	259
12.3. Zmiany dla pracodawców	260
13. Dostarczenie zwolnienia lekarskiego po terminie i obniżenie zasiłku o 25% (<i>Anna Wenta</i>)	260
14. Reguły ustalania podstawy wymiaru zasiłku zleceniobiorców (<i>Marek Rotkiewicz/Mariusz Pigulski</i>)	262
15. Podwyższenie zasiłku macierzyńskiego do kwoty świadczenia rodzicielskiego (<i>Izabela Nowacka</i>)	264
15.1. Podwyższenie zasiłku	265
15.2. Osoby uprawnione do podwyższenia	266
15.3. Kiedy przysługuje podwyższenie	266
15.4. Jak ustalać kwotę podwyższenia?	266
15.5. Podwyższenie jako podstawa wymiaru składek	268
15.6. Obliczanie podwyższenia zasiłku macierzyńskiego – komunikat ZUS	268
16. Zmiany w zasiłku opiekuńczym (<i>Mariusz Pigulski</i>)	269
Rozdział XIII. Dokonywanie potrąceń z wynagrodzeń i zasiłków	273
1. Dopuszczalność i rodzaje potrąceń (<i>Anna Kopyść</i>)	274
2. Granice dokonywania potrąceń (<i>Anna Kopyść</i>)	277
3. Kwota wolna od potrąceń (<i>Mariusz Pigulski</i>)	279
4. Ustalanie kwoty wolnej od potrąceń, gdy doszło do zmiany wymiaru czasu pracy w trakcie miesiąca (<i>Mariusz Pigulski</i>)	285
5. Potrącenie należności stwierdzonych tytułem wykonawczym (<i>Anna Kopyść</i>)	285
6. Potrącenia komornicze z zasiłku chorobowego (<i>Anna Kopyść/Mariusz Pigulski</i>) .	291
7. Zbieg potrąceń z wynagrodzenia: potrącenie komornicze i zaliczka na poczet wynagrodzenia (<i>Dorota Twardo</i>)	297
8. Zajęcie komornicze w przypadku wypłaty pensji za dwa miesiące (<i>Mariusz Pigulski</i>)	299
9. Egzekucja świadczeń socjalnych wypłacanych pracownikowi (<i>Bożena Korczyńska</i>)	300
10. Potrącenia za zgodą pracownika (<i>Anna Kopyść</i>)	304
11. Odliczanie wynagrodzenia za okres niezdolności do pracy (<i>Mariusz Pigulski</i>)	306
12. Potrącenie nadpłaconego wynagrodzenia (<i>Mariusz Pigulski</i>)	307
13. Potrącenia wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia – zmiany od 2019 r. (<i>Mariusz Pigulski</i>)	308

14. Limity wiążące przy obowiązkowych potrąceniach z wynagrodzenia za pracę (<i>Renata Majewska</i>)	310
15. Zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej (<i>Aneta Mościcka</i>)	311
Rozdział XIV. Przekroczenie progu podatkowego i składek emerytalno-rentowych .	313
1. Graniczna kwota dotycząca składki emerytalnej i rentowej (<i>Anna Kopyś</i>)	314
2. Dwa zakłady pracy i przekroczenie granicy składek (<i>Anna Kopyś</i>)	315
3. Zastosowanie skali w danym zakładzie pracy (<i>Anna Kopyś</i>)	316
4. Preferencyjne zasady opodatkowania (<i>Anna Kopyś</i>)	317
5. Kwota wolna od podatku (<i>Mariusz Pigulski</i>)	317
6. Obliczanie dochodu narastająco od początku roku (<i>Anna Kopyś/ Mariusz Pigulski</i>)	319
7. Skala a dochody z umów zlecenia i o dzieło (<i>Anna Kopyś</i>)	322
Rozdział XV. Rozliczanie cudzoziemców pracujących w Polsce i pracowników oddelegowanych do pracy za granicą	327
1. Rozliczenie podatkowo-składkowe pracownika oddelegowanego do pracy za granicą (<i>Mariusz Pigulski</i>)	327
2. Rozliczenie pracownika oddelegowanego do pracy w Niemczech bez zachowania przerwy przez okres 24 miesięcy (<i>Małgorzata Kozłowska</i>)	330
3. Obowiązki pracodawcy i pracownika przy zatrudnianiu osoby spoza Unii Europejskiej (<i>Mariusz Makowski</i>)	333
3.1. Legalność pobytu	333
3.2. Legalność pracy	334
3.3. Umowa o pracę	335
3.4. Zgłoszenie do ubezpieczeń	335
3.5. Obowiązki podatkowe	336
3.6. Praca wykonywana poza terytorium RP, w państwie zamieszkania cudzoziemca	337
3.7. Obowiązki podatkowe	337
3.8. Ubezpieczenia	337
4. Rozliczenie podatkowe pracownika obywatelstwa ukraińskiego zamieszkałego w Polsce (<i>Mariusz Makowski</i>)	337
5. Umowa o praktyki studenckie cudzoziemca (<i>Mariusz Makowski</i>)	339
5.1. Opodatkowanie	340
5.2. Rozliczenie podatkowe	340
Rozdział XVI. Akty prawne	341
1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)	341
2. Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2177)	437

3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. Nr 2, poz. 14 ze zm.)	442
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1632)	445
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 927)	448
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1949)	452